

København, den 4. december 2018

Bemærkninger til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven

(Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet).

INDLEDENDE BEMÆRKNINGER

Amnesty International finder det som udgangspunkt positivt, at regeringen med dette forslag vil forsøge at finde løsninger på nogle af de modstridende hensyn, som kan gøre sig gældende i situationer, hvor det skal afgøres, hvordan man sikrer børns rettigheder og styrker hensynet til barnets bedste i situationer, hvor barnets forældre ikke længere bor sammen og ikke længere kan eller vil samarbejde om barnets bedste.

Desværre må det konkluderes, at forslaget er inkonsekvent og slet ikke går hele vejen i bestræbelserne på at beskytte børn af forældre, hvor den ene tidligere ægtefælle eller samlever udsætter den anden for vold, psykisk vold m.v.

Efter den gældende forældreansvarslovs § 4 skal afgørelser efter loven træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Efter sin ordlyd er bestemmelsen enkel, men praksis viser, at det kan være svært eller umuligt for forældre, som ikke længere lever sammen, at afgøre (blive enige om), hvad der er bedst for barnet. Det kan især dreje sig om forældremyndighed – om den skal være fælles eller kun tillægges den ene forældre, retten til samvær, skal barnet bo hos den ene forældre eller hos begge og hvor længe?

Heller ikke de ansvarlige myndigheder, som skal træde til, når alle andre muligheder for

konfliktløsning er forsvundet, synes altid at kunne identificere "barnets bedste" i deres afgørelser.

Grevios rapport om Danmark

Grevio, (the Council of Europe's Group of Experts on Action against Women and Domestic Violence) udgav i 2017 sin første rapport om Danmark

I rapporten kritiserer Grevio de danske statsforvaltninger for deres administration af afgørelser om forældremyndigheder i første instans. Grevio peger på, at Statsforvaltningerne ikke gennemfører de nødvendige risikovurderinger, inden forvaltningerne træffer deres afgørelser om fælles forældremyndighed. Grevio anfører i den forbindelse, at selv om den endelige afgørelse ligger hos domstolene, så betyder de langvarige forløb, at man ikke forhindrer voldelig adfærd, inden der er truffet endelig afgørelse om tildelingen af forældremyndighed.

Grevio rapporterer ikke alene om stalking og gentagen vold begået mod kvinder af en voldelig eks-partner som følge af fælles forældremyndighed og samværsret, men rapporterer også om sager, hvor børn sendes tilbage til voldelige fædre, hvor de udsættes for vold, som kunne være forhindret.

Grevio kritiserer Statsforvaltningerne for, for ofte, at tildele fædre udstrakt samværsret, hvor børn kan være hos deres far helt op til

syv dage – med overnatning – ad gangen hos fædre, om hvem man er vidende om, at de er voldelige eller har været voldelige.

Grevio rapporterer videre om, at ofre for vold i hjemmet straffes, nogle med frihedsberøvelse, fordi de nægter at efterkomme en afgørelse om samvær af frygt for, at de selv og deres børn kunne risikere at blive udsat for vold.

Grevio konkluderer herom, at afgørelser om forældremyndighed og samvær, som medfører en sikkerhedsrisiko for ofre for vold i hjemmet og deres børn, udgør en krænkelse af Istanbul-konventionens artikel 31, som pålægger alle de deltagende stater at træffe alle nødvendige, lovgivningsmæssige og andre foranstaltninger, som kræves for at sikre, at udøvelsen af samværsret og/eller forældremyndighed ikke fører til, at ofrets og barnets sikkerhed bringes i fare.

Grevio opfordrer på den baggrund de danske myndigheder til anerkende, at den ubalance, som er i forhold, der plages af vold, rammer kvinder og børn uforholdsmæssigt hårdt. Grevio opfordrer videre myndighederne til at anerkende behovet for at sikre kvinders og børns sikkerhed i alle afgørelser om forældremyndighed og samvær.

Forslaget til ny forældreansvarslovens § 4a.

Efter forældreansvarslovens § 4, skal afgørelser efter loven træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Det gælder spørgsmål om forældremyndighed, bopæl og samværsret – herunder om samarbejdet mellem de to skal betragtes som kompromitteret i en sådan grad, at det må betragtes som stridende mod barnets tarv at opretholde fælles

forældremyndighed, tidligere aftaler om samværsret m.v.

I bemærkningerne, side 4, gennemgås praksis efter forældreansvarslovens § 11. Det fremgår heraf, at hvis forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke er enige om forældremyndigheden, kan der træffes afgørelse om, hvorvidt den fælles forældremyndighed skal fortsættes, eller om en af forældrene skal have forældremyndigheden alene. Det understreges, at den fælles forældremyndighed kan kun ophæves, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste.

Samme grundlæggende krav om, at det skal anses som stridende mod barnets bedste for at kunne ophæves, gør sig gældende i forhold til afgørelser om samværsret.

I bemærkningerne side 5, afsnit 4, anfører ministeriet:

”Afgørelser efter forældreansvarsloven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Familieretshuset og Familieretten skal ved afgørelsen have fokus på barnets trivsel og på at skærme barnet mod vold og anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare. Endvidere skal der være fokus på at beskytte barnet mod at blive vidne til vold.

Sidstnævnte kan bl.a. have selvstændig betydning, hvis barnet tidligere har været vidne til vold mellem forældrene, eller hvis der har været vold mellem forældrene, som barnet ikke har været vidne til. Det har ikke betydning, hvem der har været offer for volden, og det skal dermed også tillægges betydning, hvis der f.eks. har været vold i forholdet mellem en forældre og dennes samlever.

Begrebet barnets bedste skal til enhver tid tolkes som den bedst tænkelige løsning for det enkelte barn, og vurderingen af barnets bedste skal altid ske ud fra en individuel vurdering af det enkelte barns forhold. Vurderingen bygger på oplysninger om barnet, herunder oplysninger fra børnesagkyndige undersøgelser og sagkyndige erklæringer, og på barnets egne synspunkter alt efter barnets alder og modenhed.

Ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, skal der tages hensyn til hovedprincipperne i forældreansvarsloven om, at et barn har ret til to forældre, og at forældrene skal tage ansvar for barnet, dels ved at drage omsorg for barnet, dels ved at samarbejde om væsentlige beslutninger vedrørende barnet. Forældreansvarsloven bygger således på en formodning om, at det er bedst for barnet at have kontakt med begge sine forældre.

Der skal dog altid foretages en konkret vurdering af barnets bedste i den enkelte sag, og der kan således f.eks. træffes afgørelse om at afslå eller ophæve samvær, hvis det er bedst for barnet. Dette vil eksempelvis i udgangspunktet være tilfældet, hvis en forældre har udøvet vold mod barnet, ligesom vold mod den anden forældre kan føre til, at barnets kontakt med den voldelige forældre afskæres. (Vores udhævnings).

Er en samværsforældre dømt for personfarlig kriminalitet, kan dette forhold efter en konkret vurdering også i sig selv føre til, at en ansøgning om samvær afslås, eller at et fastsat samvær ophæves, også selv om kriminaliteten hverken var rettet mod barnet eller barnets nærmeste. Dette vil være særligt aktuelt, hvis der er tale om seksualforbrydelser begået mod børn.

For så vidt angår forældremyndighed, kan der træffes afgørelse om ophævelse af den fælles forældremyndighed, hvis der er holdepunkter for, at forældrene må antages ikke at kunne samarbejde til bedste for barnet. Det vil have betydning for denne vurdering, hvis en forældre har begået seksuelle overgreb eller udøvet vold eller lignende mod den anden forældre, barnet eller andre i familien. (Vores udhævnings).

I bemærkningernes gennemgang af gældende ret afslutter Børne- og Socialministeriet side 6, således:

”Det forhold, at en forældre er idømt ubetinget fængselsstraf for grov personfarlig kriminalitet, herunder manddrab, incest eller en seksualforbrydelse, indgår således i vurderingen af, at hvorvidt det er bedst for barnet, at der fastsættes samvær, at barnet har bopæl hos forælderen, eller at forælderen har forældremyndigheden eller del i forældremyndigheden over barnet.

Efter Amnestys opfattelse illustrerer denne gennemgang af principperne for praksis, at Grevio har fast grund under fødderne, når man kritiserer myndighederne/den danske praksis for ikke at gøre nok for at beskytte voldsramte kvinder og børn tilstrækkeligt i forbindelse med afgørelser om forældremyndighed og samvær. Det forekommer decideret besynderligt, at myndighederne efter praksis skal undersøge, om det vil være bedst for barnet, at der fastsættes samvær eller lignende i sager, hvor den ene forældre har begået personfarlig kriminalitet. Denne praksis synes at lægge større på vægt på forældrenes ret til at se barnet end på barnets bedste.

Man må derfor give ministeriet ret, når det i bemærkningerne, siden 6, pkt. 2.2. om

Børne- og Socialministeriets overvejelser, anføres, at

"Der opstår imidlertid fra tid til anden situationer, hvor det kan overvejes, om beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven er tilstrækkeligt stærk i situationer, hvor en forælder er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet, og der uanset dette forhold træffes afgørelse om, at den pågældende forælder har del i forældremyndigheden over barnet, eller der fastsættes samvær med den pågældende forælder." (Vores udhævning)

I bemærkningerne, side 6, afsnit 6, anfører ministeriet videre:

"Efter ministeriets opfattelse må der ikke opstå tvivl om muligheden for at beskytte barnet og forpligtelsen til at sætte barnets bedste højest i sager efter forældreansvarsloven, når en forælder er idømt ubetinget fængsel for visse former for alvorlig personfarlig kriminalitet såsom manddrab jf. § 237 i straffeloven, seksualforbrydelser, jf. 24. kapitel i straffeloven, og incest, jf. 210 i straffeloven. Dette gælder uanset, om det strafbare forhold er begået mod egne børn, øvrige familiemedlemmer eller andre. Ministeriet finder på den baggrund, at der bør være en klar formodning imod, at en forælder er egnet til at have samvær eller anden kontakt med barnet, have del i forældremyndigheden eller have barnets bopæl hos sig, hvis forælderen er dømt for visse former for alvorlig personfarlig kriminalitet." (Vores udhævning).

Det fremgår videre, at det er hensigten, at den nye § 4 a skal finde anvendelse, hvis den pågældende forældre er idømt ubetinget fængselsstraf eller anden retsfølge efter straffelovens §§ 68-70 for manddrab, jf. straffelovens § 237, grov vold, jf.

straffelovens 245, vold med døden til følge, jf. straffelovens § 246, omskæring af kvinder, jf. straffelovens § 245 a, incest, jf. straffelovens § 210, seksualforbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 24, (dog § 228 og menneskehandel § 262 a undtaget).

Om simpel vold efter straffelovens § 244. Ubetinget fængselsstraf for simpel vold efter straffelovens § 244 vil derimod indgå fortsat skulle indgå i den almindelige vurdering efter forældreansvarslovens § 4 af, hvad der er bedst for barnet, og i myndighedernes fokus på, at afgørelser efter forældreansvarsloven skal medvirke til barnets trivsel og beskytte barnet mod vold og anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold.

Efter Amnesty Internationals opfattelse er det ikke velbegrunder at holde simpel vold efter straffelovens § 244 ude af området for den foreslåede § 4 a.

Det må antages, at simpel vold er langt det hyppigst forekommende overgreb mellem (tidligere) ægtefæller eller samboende. Det er et meget uheldigt signal at sende, at det "ikke er så slemt", når den ene forældre udsætter den anden for vold – når blot det ikke bliver så groft, at det må anses som egentlig mishandling omfattet af straffelovens § 245 (og 246).

En voldelig eks-mand kan fastholde sin eks-partner og parrets børn i en tilstand af frygt og afhængighed i månedsvis, endog år. Hver eneste gang, barnet skal hentes fra eller bringes til den voldelige eks-partner, står barnet og moderen i en situation af frygt for, om situationen vil udvikle sig til overgreb.

Det er helt afgørende, at "systemet" ikke medvirker til at fastholde kvinden (langt

hyppigst forekommende) og barnet i dette frygtbaserede forhold til manden. Tværtimod bør lovens ordning støtte og beskytte ofrene for volden – ved at have en hovedregel, som siger, at forældre, som udøver vold mod eks-partneren og/eller barnet, fratages forældremyndigheden og samværsretten *uden den nuværende ordnings konkrete vurdering af, om det tjener barnets bedste at se den voldelige far, jf. forældreansvarslovens § 4.*

Disse skridt til at sikre, at moren og barnet ikke tvinges til at have kontakt med den voldelige far, bør ikke være afhængige af, at moren og/eller barnet har det fornødne mod til at tage aktive skridt for at få den voldelige forældre ud af deres dagligdag.

Det er både skræmmende og skadeligt for et barn at overvære sin mor blive slået – ligesom det kan gøre det vanskeligt for moren at stå på sine rettigheder i en eventuel tvist om forældremyndighed og samvær, hvis barnets far anvender vold og trusler om vold.

Samtidig må det understreges, at selve ideen om, at der kan være situationer, hvor det kan være til barnets bedste at være sammen med en forældre, som barnet har set udøve vold mod den anden forældre, forekommer i strid med alle hensyn til barnet – og primært fremstår som en prioritering af den voldelige forældres ”ret” til at se sit barn. Vold efter straffelovens § 244 bør derfor være omfattet af forældreansvarslovens § 4 a.

Som anført af Grevio kan kvinder, som udsættes for vold eller seksuelle overgreb fra ekspartneren, opleve det som en betydelig barriere i forhold til at anmelde ekspartneren for overgrebene, de risikerer at sætte forældremyndigheden samværsretten over for de fælles børn, fordi myndighederne

vurderer, at de ikke samarbejder loyalt. I praksis kan det betyde, at kvinderne oplever, at de ikke har andet valg end at deltage i medieringsmøder hos Statsforvaltningen med den voldelige ekspartner for at sikre en aftale om samvær og forældremyndighed. Det er disse omstændigheder, som får Grevio til at kritisere Danmark for ikke at anerkende, at den ubalance, som er i forhold, der plages af vold, rammer kvinder og børn uforholdsmæssigt hårdt. Den manglende anerkendelse af kvindernes behov for beskyttelse er medvirkende til at gøre det om muligt endnu vanskeligere for kvinderne – ikke blot at forlade partneren – men også at kræve forældremyndigheden alene og fratage den voldelige ekspartner samværsretten.

Om psykisk vold

Det er oplyst, at regeringen agter at fremlægge et forslag til ændring af straffeloven, som vil gøre psykisk vold strafbar med bøde og fængsel indtil tre år. Amnesty International skal opfordre til, at forslaget om psykisk vold og nærværende forslag til ny forældreansvarslovens § 4 a koordineres, således en bestemmelse om psykisk vold efter straffelovens § 243 vil blive omfattet af forældreansvarslovens § 4 a.

Om aflysning og bortfald af samvær

Efter forældreansvarslovens § 21 a, bortfalder fastsat eller aftalt samvær kun, når forældrene har aftalt det, eller Statsforvaltningen (nu Familieretshuset) har truffet afgørelse af samvær efter lovens § 21.

På den ene side er det klart, at en forældre ikke ensidigt skal kunne ændre eller tilsidesætte eksisterende aftaler om (forældremyndighed og) samvær. På den anden side er det helt afgørende, at

myndighederne skal kunne aflyse samvær, herunder ferie, ved en straks-afgørelse, hvis den ene forældre indgiver anmeldelse af vold, risiko eller trusler om vold efter straffelovens 224, 245 og 246.

Denne suspension skal besluttes uden at afvente resultatet af nærmere undersøgelser. Ethvert samvær skal være til barnets bedste, og hensynet til forældrenes ønske om at være sammen med barnet må aldrig føre til, at en anmeldelse eller påstand om (risiko) for vold tilsidesættes eller berostilles med henblik på nærmere undersøgelser af anmeldelsen eller påstanden, jf. Istanbulkonventionens

- artikel 27 om behandlingen af anmeldelser,
- artikel 31, om forældremyndighed, samkvemsret og sikkerhed,
- artikel 45, stk. 2, om ophævelse af forældrerettigheder, hvis dette er den eneste måde hvorpå det kan garanteres, at barnets tarv, herunder eventuelt ofrets sikkerhed, tilgodeses,
- artikel 49, stk.1, om at sikre, at efterforskning og retslige procedurer vedrørende alle former for vold gennemføres uden ugrundet ophold og under hensyntagen til ofrets rettigheder på alle stadier af straffesagen,
- artikel 50, stk. 1, om at sikre, at de ansvarlige retshåndhævelsesorganer reagerer omgående og hensigtsmæssigt på alle former for vold omfattet af denne konvention ved at tilbyde ofret tilstrækkelig og omgående beskyttelse

- artikel 50. stk. 2, om at sikre, at de ansvarlige retshåndhævelsesorganer reagerer omgående og hensigtsmæssigt i forbindelse med forebyggelse af og beskyttelse mod alle former for vold omfattet af denne konvention, herunder ved anvendelse af forebyggende operationelle tiltag og indsamling af bevismateriale.

- artikel 53, stk. 1, om tilhold eller beskyttelse til rådighed for ofre for alle former for vold omfattet af denne konvention.

- Artikel 53, stk. 2, om at sikre, at de i stk. 1 omtalte afgørelser om tilhold eller beskyttelse:

- kan træffes umiddelbart og uden at ofret påføres en urimelig økonomisk eller administrativ belastning derved,

- træffes for en given periode eller indtil de ændres eller ophæves,

- om nødvendigt træffes ex parte (uden varsel) og med øjeblikkelig virkning.

Om oplysning af sagen. Oplysninger om tidligere straffedomme. Indsigt i kriminalregistret.

I bemærkningerne, side 9, om sagens oplysning, anføres det, at Familiehuset ikke af egen drift undersøger, om en forældre er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet, men kun hvis der foreligger eller opstår mistanke om, at den ene forældre er dømt for kriminelle forhold – oplysninger som typisk kommer fra den anden forældre.

Det fremgår videre, at der vil blive etableret hjemmel til videregivelse af oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister til Familieretshuset af relevante oplysninger fra både afgørelsesdelen og efterforskningsdelen af Kriminalregistret.

Side 10, øverst, anfører ministeriet:

"Videregivelse af oplysninger fra Kriminalregisteret vil ske efter anmodning fra Familieretshuset, der skal have indhentet samtykke fra den registrerede til videregivelsen. I det videregivelsen sker med samtykke og er nødvendig for Familieretshusets varetagelse af opgaver efter forældreansvarsloven, vil videregivelsen ske i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, og artikel 10 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelsen af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (Databeskyttelsesforordningen) samt § 8, stk. 2, nr. 1, i databeskyttelsesloven. Såfremt den pågældende forælder ikke ønsker at samtykke til indhentningen af oplysninger fra Kriminalregisteret, vil Familieretshuset kunne tillægge dette processuel skadevirkning i overensstemmelse med § 11 i Familieretshusloven, dvs. at der i sidste ende kan træffes afgørelsen om, at forælderen ikke skal have f.eks. del i forældremyndigheden over barnet."

Efter Amnesty Internationals opfattelse er det afgørende i strid med de hensyn til barnets bedste, som dette lovforslag angiver at ville styrke og beskytte – hvis en forælder blot (uden nærmere begrundelse) kan nægte Familieretshuset/myndighederne indsigt i Kriminalregisteret for at afklare, om oplysninger (fra den anden forældre) om, at

den ene forældre er idømt fængselsstraf som nævnt ovenfor, (alvorlig personfarlig kriminalitet) er korrekte.

Det yder ikke tilstrækkelig beskyttelse af barnet eller den anden forældre, når ministeriet i bemærkningerne anfører, at myndighederne kan tillægge denne nægtelse af indsigt i Kriminalregistret processuel skadevirkning.

Amnesty International skal opfordre til, at der tilføjes en bestemmelse, som giver hjemmel til, at Familieretshuset kan få indsigt i Kriminalregisteret, når der er begrundet mistanke om, at den ene forældre er dømt for personfarlig kriminalitet, som betyder, at det må anses for at stride mod hensynet til barnets tarv at lade den pågældende have forældremyndighed og samværsret med barnet.

Bestemmelserne kunne følge systematikken i Databeskyttelseslovens § 8, stk. 1, om behandling af oplysninger om strafbare forhold, når oplysningerne er nødvendige for varetagelsen af myndighedens opgaver,

Databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, om videregivelse,

DBL § 8, stk. 2, nr. 2, om videregivelse til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger de interesser, som begrunder hemmeligholdelsen, herunder hensynet til den, oplysningerne angår.

DBL § 8, stk. 2, nr. 3, om videregivelse, når videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe.

Amnesty International,
Den 4. december 2018/cj

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ankestyrelsen svar på høring over udkast til lovforslag om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet)

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

Den 19. oktober 2018

J.nr. 18-57457

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Børnerådet

Børne- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København

19.10.2018
J.nr. 3.6.15/amc

Ændring af forældreansvarsloven -Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre, der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet.

Børnerådet hilser forslaget velkomment og hæfter sig særligt ved formuleringen om, at afgørelser om forældremyndighed, bopæl og samvær, når en forælder er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Udfoldelsen af begrebet barnets bedste i de almindelige bemærkninger er i den forbindelse fornuftig.

Børnerådet havde gerne set, at der på side 19 i de almindelige bemærkninger var en uddybning i forhold til vurderingen af forælders alvorlige misbrug eller alvorlige psykiske lidelse, da dette i praksis kan være svært at vurdere, men kan være særdeles alvorligt for et barn.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Lisbeth Sjørup
Sekretariatschef

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: masz@sm.dk
Cc: jm@jm.dk

19. oktober 2018

Høring over udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet) – jeres sagsnr. 2018-3499

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-mail af 20. september 2018 har Børne- og Socialministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet har følgende bemærkninger:

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

1. Det fremgår af udkastets § 1, nr. 1, at der i forældreansvarsloven foreslås indsat § 4 a, hvorefter der, hvor en part er idømt ubetinget fængselsstraf eller anden retsfølge efter straffelovens §§ 68-70 for overtrædelse af en række nærmere angivet bestemmelser i straffeloven, ikke kan træffes afgørelse om forældremyndighed, bopæl, samvær eller anden kontakt, medmindre det er bedst for barnet.

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

For så vidt angår oplysning af sager omfattet af § 4 a fremgår det af de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.1 i udkastet bl.a., at hvis der er mistanke om, at en forælder har begået alvorlig personfarlig kriminalitet, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse, vil Familieretshuset kunne indhente oplysninger om sådanne forhold fra Kriminalregisteret. Endvidere fremgår det, at videregivelse fra Kriminalregisteret vil ske efter anmodning fra Familieretshuset, der skal have indhentet samtykke fra den registrerede. Videregivelsen vil ske i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, og databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 1. Endelig fremgår det, at Familieretshuset kan tillægge det processuel skadevirkning, hvis forælderen ikke ønsker at samtykke til indhentningen af oplysninger fra Kriminalregisteret.

J.nr. 2018-11-0116
Dok.nr. 32545
Sagsbehandler
Camilla Andersen

2. Datatilsynet bemærker, at enhver behandling, herunder indhentning og videregivelse, af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningen skal have hjemmel i databeskyttelsesforordningen¹, databeskyttelsesloven² eller særregler fastsat inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af

Det står dog ikke Datatilsynet klart, med hvilken hjemmel Børne- og Socialministeriet har tiltænkt, at Familieretshuset kan *indhente* oplysninger om strafbare forhold til brug for afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 4 a.

Datatilsynet bemærker i den forbindelse, at forvaltningsmyndigheders adgang til i ansøgningssager at indhente oplysninger om ansøgers rent private forhold fra andre dele af forvaltningen eller fra en anden forvaltningsmyndighed er reguleret i forvaltningslovens § 29.

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 29 er udtryk for en national særregel, og i det omfang, der med lovforslaget vil være tale om indhentning af oplysninger om en ansøgers rent private forhold – herunder oplysninger om strafbare forhold – i en ansøgningssag, fastsættes betingelserne for, hvornår indhentning må ske heri.

For så vidt angår tilfælde, der falder uden for forvaltningslovens § 29, må der efter databeskyttelsesforordningens § 8, stk. 1, for den offentlige forvaltning ikke behandles oplysninger om strafbare forhold, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver.

Efter databeskyttelseslovens § 8, stk. 5, kan behandling af oplysninger om strafbare forhold i øvrigt ske, hvis betingelserne i databeskyttelseslovens § 7 er opfyldt.

Datatilsynet skal på den baggrund anmode Børne- og Socialministeriet om at vurdere, efter hvilke bestemmelser Familieretshuset kan indhente oplysninger om strafbare forhold med henblik på at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse.

3. For så vidt angår samtykke skal Datatilsynet henlede opmærksomheden på, at et samtykke i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 11, er defineret som enhver frivillig, specifik, informeret og utvetydig viljestilkendegivelse fra den registrerede, hvorved den registrerede ved erklæring eller klar bekræftelse indvilliger i, at personoplysninger, der vedrører den pågældende, gøres til genstand for behandling.

Et samtykke skal dermed være frivilligt, specifikt, informeret og utvetydigt, før det kan udgøre et behandlingsgrundlag efter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

I relation til kravet om frivillighed bør en dataansvarlig være opmærksom på, om der foreligger et skævhedsforhold mellem den dataansvarlige og den registrerede. Hvis der foreligger et sådan skævhedsforhold, kan dette medføre, at et samtykke ikke kan anses for afgivet frivilligt.

Datatilsynet henstiller på den baggrund, at Børne- og Socialministeriet – i det omfang betingelserne for indhentning af oplysninger ikke er reguleret af forvaltningslovens § 29 – nøje overvejer, om det er hensigtsmæssigt, at samtykke efter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven udgør behandlingshjemmelen for Familieretshusets indhentning af oplysninger om strafbare forhold. Datatilsynet bemærker hertil, at betingelsen om, at et samtykke skal være frivilligt, efter tilsynets opfattelse umiddelbart ikke vil være opfyldt, hvis det kan tillægges processuel skadevirkning, at parten afviser at samtykke til indsamling af oplysninger fra Kriminalregisteret.

4. Datatilsynet har noteret sig, at rammerne for Rigspolitiets *videregivelse* af oplysninger fra Kriminalregisteret til Familieretshuset vil blive fastsat ved en ændring af bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Camilla Andersen

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Dato. 30. november 2018

Sendt pr mail til sm@sm.dk

Ved mail af 23. oktober 2018 har Børne- og Socialministeriet anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Kontinuitet og enkle forløb for børn, der adopteres uden samtykke).

Lovudkastet har været drøftet på et bestyrelsesmøde i Dommerforeningen.

Dommerforeningen bemærker, at lovudkastet ikke ændre på den eksisterende adgang til domstolsprøvelse. Lovudkastet giver i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Trine Foldager (trif@nanoq.gl)
Titel: Vs: Frist 19/10: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet) (Nanoq - ID nr.: 8775814)
E-mailtitel: Vs: Frist 19/10: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet) (SM Id nr.: 612359) (Nanoq - ID nr.: 8775814)
Sendt: 21-09-2018 13:27:27
Bilag: Høringsbrev.pdf; Udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven.pdf; Høringsliste.pdf;

Departementet har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag, der umiddelbart ikke gælder for Grønland.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen
Best regards

Trine Foldager

Afdelingsleder for Juridisk afdeling
Immikkoortortaqaarfimmi pisortaq

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atortitsinermut Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet
Ministry of Social Affairs and Justice

P.O. Box xx . 3900 Nuuk
Oq./Tel.: +299 34 66 33

trif@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Til: Trine Foldager (trif@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til IIAN 5.sal (IIAN@nanoq.gl)
Titel: Vs: Frist 19/10: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet) (SM Id nr.: 612359)
Sendt: 20-09-2018 16:17:13

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Familier (Familieret@sm.dk)
Titel: Frist 19/10: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet) (SM Id nr.: 612359)
Sendt: 20-09-2018 07:45:39

Til de på vedlagte høringsliste anførte høringsparter,

Børne- og Socialministeriet sender hermed udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven i offentlig høring med frist den 19. oktober 2018. Der henvises til vedlagte høringsbrev.

Med venlig hilsen

Maria Schultz
Specialkonsulent
Kontor for Familier

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00
www.socialministeriet.dk

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Danmark

Att.: masz@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325626
CBA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/02200-2

24. OKTOBER 2018

HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL LOV OM ÆNDRING AF FORÆLDREANSVARSLØVEN

Børne- og Socialministeriet har ved e-mail af 20. september 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet).

Instituttet har en række bemærkninger til udkastet.

SAMMENFATNING

Med udkastet foreslås en ændring af forældreansvarsloven, således at der som § 4 a i forældreansvarsloven indsættes en bestemmelse om, at der er en klar formodning imod, at der kan træffes afgørelse om forældremyndighed, bopæl, samvær eller anden kontakt, hvis en forældre er idømt ubetinget fængselsstraf eller en anden retsfølge for visse former for alvorlig personfarlig kriminalitet. Reglen vil dog kunne fraviges, hvis det findes at være i barnets bedste. Denne undtagelsesmulighed skal anvendes restriktivt.

Lovudkastet indebærer et indgreb i retten til respekt for familielivet, som blandt andet er beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 og Børnekonventionens artikel 9, som foreskriver at børn ikke må adskilles fra deres forældre.

Det er instituttets vurdering, at reglen efter omstændighederne, har et pønalt element, der kan forvride proportionalitetsafvejningen ganske betydeligt og skabe en alvorlig risiko for, at der ikke sker en konkret hensynsafvejning mellem karakteren af den begåede forbrydelse og barnets tarv. Instituttet bemærker, at reglerne i forældreansvarsloven allerede i dag fastslår, at alle afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Bestemmelsen foreslås alene anvendt i tilfælde af alvorlig personfarlig kriminalitet, men afgrænsning omfatter handlinger af forskelligartet karakter, som er kriminaliseret i bestemmelser med meget varierende strafferammer. Det er derfor instituttets opfattelse, at reglens opregning af den brede vifte af – alvorlige – straffeforseelser og en manglende kvalificering af, om kriminaliteten har indflydelse på forældrenes ansvar/forpligtelser over for barnet, fører til en risiko for uproportionale indgreb.

- Instituttet anbefaler, at den foreslåede bestemmelse, hvorefter der indføres en klar formodning imod, at en forælder, der er dømt for visse former for alvorlig personfarlig kriminalitet, er egnet til at have forældremyndighed, bopæl, samvær eller anden kontakt, ikke vedtages i sin nuværende form.
- Instituttet anbefaler, at ministeriet – såfremt bestemmelsen vedtages – i lovteksten indarbejder, at vurderingen af barnets tarv er forskellig, alt afhængig af, om der er tale om retten til forældremyndighed, bopæl, samvær eller anden kontakt med forælderen.

Den foreslåede regel finder anvendelse for personer som er idømt en ubetinget fængselsstraf eller personer, som er idømt en særforanstaltning efter straffelovens § 68 og § 69. De sidstnævnte personer er i reglen personer med handicap. Reglen indebærer, at en person, der er idømt en særforanstaltning (som for eksempel ambulante behandling) vil blive ramt hårdere end en person, der idømmes for eksempel en betinget fængselsstraf eller en bøde. I henhold til navnlig diskriminationsforbuddet i FN's Handicapkonventions artikel 5 er det instituttets vurdering, at det er nødvendigt at sikre, at den foreslåede ordning tager hensyn til kriminalitetens grovhed i forhold til personer som er idømt en særforanstaltning.

- Instituttet anbefaler – såfremt bestemmelsen vedtages – at ministeriet sikrer overholdelse af forbuddet mod diskrimination på grund af handicap, eventuelt ved at begrænse gruppen af personer, som er idømt en særforanstaltning, til personer, som er idømt en dom til anbringelse efter straffelovens §§ 68 og 69.

DEN FORESLÅEDE ORDNING

Med udkastet foreslås en ændring af forældreansvarsloven med henblik på at styrke beskyttelsen af børn i brudte familier. Det foreslås, at der som § 4 a i forældreansvarsloven indsættes en bestemmelse om, at der er *en klar formodning imod*, at der kan træffes afgørelse om, at en forælder har forældremyndigheden eller del i forældremyndighed over et barn, at barnet har bopæl hos en forælder, eller at der fastsættes

samvær eller anden kontakt med en forælder, hvis forælderen er idømt ubetinget fængselsstraf eller en anden retsfølge efter straffelovens §§ 68-70 for visse former for alvorlig personfarlig kriminalitet.

Bestemmelsen vil finde anvendelse, hvis forælderen er dømt for manddrab (straffelovens § 237), grov vold (straffelovens § 245), vold med døden til følge (§ 246 i straffeloven), omskæring af kvinder (straffelovens § 245 a), incest (straffelovens § 210), en seksualforbrydelse omfattet af 24. kapitel i straffeloven (med visse undtagelser) eller menneskehandel (straffelovens § 262 a).

Bestemmelsen finder anvendelse ved forsøg eller medvirken, ligesom bestemmelsen ifølge bemærkningerne også skal omfatte udenlandske domme om strafforseelser, der i deres gerningsindhold svarer til de nævnte bestemmelser i straffeloven, medmindre anerkendelsen af den udenlandske dom ville være uforenelig med ordre public.

Den gældende forældreansvarslov bygger på en formodning om, at det er bedst for barnet at have kontakt med begge sine forældre, idet der dog altid skal foretages en konkret vurdering af barnets bedste i den enkelte sag.

Af ministeriets redegørelse for gældende ret i afsnit 2.1. fremgår således, at det forhold, at en forælder er idømt ubetinget fængselsstraf for grov personfarlig kriminalitet, herunder manddrab, incest eller en seksualforbrydelse, indgår i vurderingen af om det er bedst for barnet, at der fastsættes samvær, at barnet har bopæl hos forælderen, eller at forælderen har forældremyndigheden eller del i forældremyndigheden over barnet.

Om samværsretten anføres det samme sted, at en konkret vurdering kan føre til ophævelse af samvær, hvis en forældre udøver vold mod barnet, ligesom vold mod den anden forældre kan føre til, at kontakten afskæres. På samme måde vil en samværsforældre, der er dømt for personfarlig kriminalitet efter en konkret vurdering blive afskåret fra samvær mv., selvom kriminaliteten ikke er rettet mod barnet eller dets nærmeste. Dette er særligt aktuelt, hvis der er tale om seksualforbrydelser begået mod børn.

Den foreslåede bestemmelse i § 4 a regulerer alene afgørelser, hvor der foreligger en konflikt om, hvilken af barnets to forældre der skal have del i forældremyndigheden, barnets bopæl og samvær.

Videre fremgår det af udkastet, at den nævnte formodningsregel *undtagelsesvist* vil kunne fraviges, hvis det efter en *konkret vurdering* vil være bedst for barnet. Det følger af bemærkningerne til udkastet, at der i vurderingen af barnets bedste blandt andet skal indgå barnets relation til den pågældende forælder og barnets interesse i at bevare

kontakten med denne og at barnets egne synspunkter skal tillægges passende vægt.

DEN MENNESKERETLIGE RAMME

Ministeriet har i bemærkningerne redegjort for en række centrale menneskeretlige bestemmelser. Ministeriet har således behandlet lovforslaget i lyset af FN's Børnekonvention (artikel 3 om barnets tarv, artikel 9 om barnets ret til familieliv, artikel 19 om beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug, artikel 34 om beskyttelse af barnet mod alle former for seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug. Endvidere har ministeriet inddraget FN's verdensmål for bæredygtighed (delmål 5.2 om beskyttelse af kvinder og piger mod alle former for vold og delmål 16.2 om at stoppe for mishandling, udnyttelse og menneskehandel, og alle former for vold og tortur mod børn). Yderligere har ministeriet redegjort for artikel 8 om retten til respekt for familieliv i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Instituttet skal supplerende bemærke, at det af artikel 8 i FN's Børnekonvention fremgår, at staterne skal påtage sig at respektere barnets ret til at bevare sin identitet, herunder blandt andet familieforhold, som anerkendt af loven og uden ulovlig indblanding.

Endvidere skal instituttet bemærke, at artikel 8 i EMRK beskytter børn og forældres ret til familieliv. Rettigheden er ikke absolut, jf. EMRK artikel 8, stk. 2 men ethvert indgreb i retten til respekt for familieliv skal dog 1) have klar hjemmel i national ret, 2) forfølge et af de opregnede legitime hensyn og 3) være nødvendig i et demokratisk samfund (proportionalitet). Kravet om proportionalitet indebærer blandt andet, at indgrebet skal være rimeligt og egnet til at opnå det det formål, som begrunder indgrebet. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) har således fastslået, at et indgreb ikke vil være proportionalt, hvis der findes andre og mindre indgribende foranstaltninger, der er egnede til at opfylde det forfulgte formål.¹

Et proportionalitetsprincip findes tillige i dansk forvaltningsret. Princippet sætter grænser for myndighedernes skøn i konkrete sager, herunder særligt når der er tale om indgribende forvaltningsretlige beslutninger.²

---

¹ Association Rhino og andre mod Schweiz, sagsnr.: 48848/07 af 8. Marts 2012, præmis 65.

² Niels Fenger, Forvaltningsret, 1 udgave 2018, side 360 f.

EMD har fastslået, at beskyttelse af forholdet mellem barn og forældre udgør kernen i artikel 8.³ Ethvert indgreb i familielivet skal være begrundet i tungtvejende forhold, og myndighederne skal lægge afgørende vægt på barnets interesser (barnets tarv).⁴

EMD har i en række sager forholdt sig til spørgsmålet om forældres ret til forældremyndighed og samvær med barnet efter artikel 8. I sager, der omhandler forældremyndighed har EMD blandt andet fastslået, at myndighederne generelt nyder en bred skønsmargin i forhold til hvad der tjener barnets tarv, men at dette skøn er begrænset, når sagen angår yderligere restriktioner i forholdet mellem barnet og dets forældre, herunder i form af restriktioner i samværsretten eller anden kontakt, idet yderligere restriktioner kan udgøre en fare for, at barnet og dennes forældre vil blive varigt splittet.⁵ EMD stiller endvidere krav til, at beslutningsprocessen skal være retssikkerhedsmæssig betryggende.⁶

Endvidere har EMD anerkendt, at det efter omstændighederne kan være nødvendigt og rimeligt at fratage forældre retten til at udøve forældremyndighed mv., såfremt forælderen er dømt for overtrædelse af strafbare forhold.⁷ EMD har imidlertid fastslået, at en automatisk og uflexibel anvendelse af nationale regler, der medfører, at en forældre, der er idømt straffedom, fortaber retten til forældremyndighed, er uforenelig med EMRK artikel 8.⁸ En sådan regel vil ifølge EMD have karakter af at være en yderligere straf af forælderen. Der skal derfor altid foretages en konkret vurdering af på den ene side karakteren af den begåede forbrydelse og på den anden side barnets tarv.⁹

Det har derfor betydning for vurderingen, hvorvidt det strafbare forhold relaterer sig til spørgsmålet om forældrens ansvar/forpligtigelser overfor barnet og, hvorvidt der tidligere er

---

³ EMD, *Margareta and Roger Andersson mod Sverige*, sagsnr.: 12963/87 af 25. februar 1992, præmis 72

⁴ EMD, *Sahin mod Tyskland*, sagsnr.: 30943/96 af 8. juli 2003, præmis 64-66

⁵ EMD, *Sahin mod Tyskland*, sagsnr.: 30943/96 af 8. juli 2003, præmis 64-66

⁶ EMD, *Sahin mod Tyskland*, sagsnr.: 30943/96 af 8. juli 2003, præmis 68

⁷ EMD, *Sabou og Pircalab mod Rumænien*, sagsnr. 46572/99 af 28. september 2004, præmis 46-49.

⁸ EMD, *Sabou og Pircalab mod Rumænien*, 28. september 2004, sagsnr. 46572/99, præmis 46-49, EMD, *M.D. og andre mod Malta*, sagsnr.: 64791/10 af 17. oktober 2012 17/10/2012, præmis 73-79, EMD, *Campagnano mod Italien*, sagsnr.: 77955/01 af 3. juli 2006, præmis 65-66.

⁹ *Ibid*

fremført påstand om manglende omsorg eller anden dårlig behandling af barnet.¹⁰

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

Indførelsen af en klar formodningsregel

Som redegjort for, har EMD fastslået, at en automatisk og ufleksibel anvendelse af nationale regler, der medfører, at en forældre, der er idømt straffedom, fortaber retten til forældremyndighed, er uforenelig med EMRK artikel 8.¹¹ Bestemmelsen stiller således krav om, at der i hver enkelt sag foretages en konkret vurdering af på den ene side karakteren af den begåede forbrydelse og på den anden side barnets tarv.

Udgangspunktet efter Børnekonventionens artikel 9 og EMRK artikel 8 er, at børn ikke adskilles fra deres forældre, og at de ved en eventuel adskillelse forsat bevarer kontakten til dem. Efter begge konventioner nyder forholdet mellem forældre og børn særlig stærk beskyttelse. Såfremt det strider mod barnets tarv at bevare kontakt med sine forældre, vil der efter Børnekonventionens artikel 9, stk. 3 og EMRK artikel 8 stk. 2 kunne gøres undtagelser.

Det er instituttets vurdering, at udformningen af den foreslåede bestemmelse i § 4 a fraviger fra udgangspunktet i Børnekonventionen og EMRK. Den foreslåede bestemmelse indfører således et udgangspunkt om, at det ikke er i barnets tarv at have kontakt med sine forældre, og at det alene i undtagelsestilfælde kan være i barnets tarv at bevare kontakten.

Et indgreb i retten til familieliv, herunder navnlig i relation til forholdet mellem forældre og barn skal opfylde kravene i EMRK artikel 8, herunder særligt proportionalitetsprincippet. Indgrebet skal ligeledes opfylde det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Som nævnt indebærer proportionalitetskravet blandt andet, at mindre indgribende foranstaltninger altid skal tages i brug førend, at et indgreb må foretages.

Ordlyden af den foreslåede bestemmelse er udformet således, at der gælder en formodning for brugen af den mest indgribende

---

¹⁰ EMD, Sabou og Pircalab mod Rumænien, 28. september 2004, sagsnr. 46572/99, præmis 46-49.

¹¹ EMD, Sabou og Pircalab mod Rumænien, 28. september 2004, sagsnr. 46572/99, præmis 46-49, EMD, M.D. og andre mod Malta, sagsnr.: 64791/10 af 17. oktober 2012 17/10/2012, præmis 73-79, EMD, Campagnano mod Italien, sagsnr.: 77955/01 af 3. juli 2006, præmis 65-66.

foranstaltning i stedet for formodningen for, at en mindre indgribende foranstaltning skal anvendes.

Det bemærkes, at forældreansvarslovens § 4 allerede i dag fastslår, at alle afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Uanset, at bestemmelsen alene foreslås anvendt i tilfælde af alvorlig personfarlig kriminalitet, så omfatter denne afgrænsning trods alt handlinger af forskelligartet karakter, som er kriminaliseret i bestemmelser med meget varierende strafferammer.

Reglens opregning af den brede vifte af – alvorlige – straffeforseelser og en manglende kvalificering af, om kriminaliteten har indflydelse på forældrenes ansvar/forpligtelser over for barnet, fører til en risiko for uproportionale indgreb. Det samme gør det forhold, at der ikke gælder en tidsgrænse, hvorefter det strafbare forhold ikke længere er relevant. Det er således anført i bemærkninger, at det er uden betydning om forælderen var meget ung, da kriminaliteten blev begået, eller at der er gået lang tid siden forælderenes løsladelse.

Instituttet finder samlet set, at formodningsreglen må anses for at have et pønalt element, forvrider proportionalitetsafvejningen ganske betydeligt og skaber en alvorlig risiko for, at formodningsreglen vil træde i stedet for en konkret hensynsafvejning mellem karakteren af den begåede forbrydelse og barnets tarv. Denne risiko bestyrkes af, at det af bemærkningerne fremgår, at undtagelsesmuligheden skal anvendes restriktivt.

Endelig skal instituttet bemærke, at forskning i for eksempel anbragte børns relationer til deres forældre viser, at det for en stor del af de anbragte børn er af positiv betydning, og forældrenes vedkommende tillige af resocialiserende værdi, at bevare kontakten, uanset at nogle forældre ikke har magtet forældreopgaven til fulde.¹² Ministeriet ses ikke at have inddraget disse perspektiver i sine overvejelser.

- Instituttet anbefaler, at den foreslåede bestemmelse, hvorefter der indføres en klar formodning imod, at en forælder, der er dømt for visse former for alvorlig personfarlig kriminalitet, er egnet til at have forældremyndighed, bopæl, samvær eller anden kontakt, ikke vedtages i sin nuværende form.

---

¹² Se blandt andet M. Lausten m.fl.: Anbragte børn og unges trivsel 2016, VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, 1. februar 2017, s. 22 ff.

Vurdering af barnet tarv i forskellige typer af sager

Som nævnt ovenfor vil formodningsreglen kunne fraviges undtagelsesvis, hvis det findes at være i barnets bedste.

EMD har fastslået, at myndighederne generelt nyder en bred skønsmargin i sager vedrørende forældremyndighed, men at dette skøn er begrænset i sager vedrørende restriktioner i samværsretten eller anden kontakt, jf. EMRK artikel 8.

I udkastet er det ikke behandlet, at myndighedernes vurderingen af barnets tarv varierer afhængig af om der er tale om en sag der angår forældremyndighed, bopæl eller samvær.

Instituttet finder, at der vil kunne opstå sager, hvor det kan være berettiget at fratage forældremyndigheden eller bopæl, men alligevel fastsætte samvær, herunder eventuelt overvåget samvær, eller anden form for kontakt mellem barnet og forælderen, navnlig af hensyn til barnets ret til identitet og kontakt til sine forældre, jf. artikel 8 i FN's Børnekonvention og EMRK artikel 8 om retten til respekt for familielivet.

- Instituttet anbefaler, at ministeriet – såfremt bestemmelsen vedtages – i lovteksten indarbejder, at vurderingen af barnets tarv er forskellig, alt afhængig af, om der er tale om retten til forældremyndighed, bopæl, samvær eller anden kontakt med forælderen.

Problemstillinger i forhold til personer med handicap

Den foreslåede bestemmelse i udkastets § 4 a finder anvendelse for personer, som er idømt en særforanstaltning efter straffelovens § 68 og § 69. Disse bestemmelser finder anvendelse for personer som grundet sindssygdom eller mental retardering var utilregnelige i gerningsøjeblikket, jf. straffelovens § 16, samt personer der i gerningsøjeblikket var i en tilstand betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, jf. straffelovens § 69. Personer der idømmes en særforanstaltning efter straffelovens § 68 og § 69 er således i reglen personer med handicap.

Danmark er i medfør af FN's Handicapkonventions artikel 5 forpligtet til at beskytte personer med handicap mod enhver form diskrimination. Herudover er staten efter Handicapkonventionens artikel 8 forpligtet til at arbejde for bekæmpelse af stereotyper, fordomme og skadelig praksis i forhold til personer med handicap. Endvidere beskytter handicapkonventionens artikel 23 retten til familieliv. Bestemmelsen fastslår blandt andet, at personer med handicap har ret til at være forældre på lige vilkår med andre mennesker.

Efter instituttets opfattelse er det problematisk, at der med den foreslåede ordning sker en sammenkædning af det forhold, at en

person er idømt en særforanstaltning, med personens generelle retsstilling efter forældreansvarsloven.

Til eksempel vil udkastet i princippet indebære, at en person, der i en alder af 18 år i en psykotisk tilstand begår en forbrydelse, 20 år senere i forbindelse med en samværssag vil blive omfattet af den foreslåede formodningsregel, uanset at den idømte særforanstaltningsdom for længst er ophævet, og personen siden da har været velbehandlet.

Efter instituttets opfattelse er denne sammenkædning en vidtrækkende konsekvens, som kan understøtte negative forestillinger om personer med handicaps evne til at være forældre, herunder særligt for så vidt angår personer, der tidligere har lidt under langvarig psykisk sygdom.

Den foreslåede bestemmelse finder kun anvendelse, efter et skærpende kriterium om, at personen skal være idømt ubetinget fængselsstraf. Dette kriterium gælder imidlertid ikke hvis den kriminelle handling har ført til en særforanstaltning efter straffelovens § 68 og § 69. Det betyder i princippet, at en utilregnelig person, som bliver idømt en særforanstaltning for en forbrydelse, som sædvanligvis ville føre til en betinget dom, vil være omfattet af den foreslåede formodningsregel. Personer med handicap, der er idømt en særforanstaltningsdom, risikerer således at blive stillet ringere end andre personer.

I henhold til diskriminationsforbuddet i artikel 5 set i lyset af konventionens artikel 8 artikel 23 er det instituttets vurdering, at det er nødvendigt at sikre, at den foreslåede ordning tager hensyn til kriminalitetens grovhed i forhold til personer som er idømt en særforanstaltning, eksempelvis ved at begrænse gruppen af personer, som er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 og § 69, til personer som er idømt en dom til anbringelse efter disse bestemmelser.

- Instituttet anbefaler, at ministeriet i lovudkastets bemærkninger redegør for forslaget forhold til FN's Handicapkonventions artikel 5, 8 og 23.
- Instituttet anbefaler – såfremt bestemmelsen vedtages – at ministeriet sikrer overholdelse af forbuddet mod diskrimination på grund af handicap, eventuelt ved at begrænse gruppen af personer, som er idømt en særforanstaltning, til personer, som er idømt en dom til anbringelse efter straffelovens §§ 68 og 69.

Der henvises til ministeriets sagsnr.: 2018-3499.

Med venlig hilsen

Christoffer Badse
MONITORERINGSCHEF

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til: masz@sm.dk med kopi til familier@sm.dk

KL's bemærkninger til høring om forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed og barnets bopæl for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet)

Børne- og Socialministeriet har den 20. september 2018 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet). Høringssvaret skal være Børne- og Socialministeriet i hænde den 19. oktober 2018.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser.

KL har følgende bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven:

Generelt

KL er positiv over for, at hensynet til barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse sættes over andre hensyn, herunder hensynet til en forælder, der har begået alvorlig personfarlig kriminalitet såsom manddrab eller incest.

Familieretshusets kontakt til kommunen

I forslaget's almindelige bemærkninger fremgår, at der kan være et særligt behov for Familieretshuset til at tage kontakt til den kommune, der er forpligtet til at yde støtte til barnet efter serviceloven, med henblik på at barnet modtager den fornødne hjælp.

KL vil for en ordens skyld gøre opmærksom på, at Familieretshuset ikke kan beslutte hvilken hjælp kommunen skal yde til det enkelte barn. Dette vil alene bero på en individuel, konkret vurdering ud fra, hvad den enkelte kommune vurderer er bedst for barnet indenfor servicelovens rammer.

KL har ikke yderligere bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Niels Arendt Nielsen

Dato: 9. oktober 2018

Sags ID: SAG-2018-05853
Dok. ID: 2645098

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

København, 16. oktober 2018

Høringsvar fra Lev Uden Vold vedr. høring over udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven, sagsnr. 2018-3499

Det fremgår af udkastet til lovforslagets bemærkninger, at der er tale om at sikre, at det klart signaleres til omverdenen, at det er barnets og ikke forælderen's tarv, der er i fokus, når der træffes afgørelser efter loven. Lev Uden Vold er enige i, at et sådant signal er vigtigt at sende, men vi efterspørger samtidig, at lovgiver tager skridt imod en bedre faktisk beskyttelse af de børn, som har været udsat for vold – herunder seksuel vold – af en nærtstående person.

Vi foreslår på den baggrund, at "idømt ubetinget fængselsstraf" i forslagets § 4 a ændres til "idømt fængselsstraf".

Udgangspunktet i dansk strafferet er, at straffe på op til 1 ½ års fængsel kan gøres betingede, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste, hvis gerningsmanden ikke tidligere er straffet med betinget eller ubetinget fængsel for lignende kriminalitet. Således er det en fejltagelse at anskue betingede domme sådan, at der pr. definition er tale om en mindre dadelværdig handling, fordi handlingen alene er straffet med en betinget dom.

Anvendelsen af betinget fængsel, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste, vil afhænge af en samlet vurdering, hvori også indgår gerningsmandens øvrige personlige forhold (ud over eventuelle relevante forstraffe) og kriminalitetens grovhed og art.

Endelig skal det påpeges, at Betinget fængsel fortsat undtagelsesvis også vil kunne anvendes ved fængselsstraffe på over 1 ½ års fængsel, jf. Straffelovrådets betænkning 2014 nr. 1545.

I 2015 afskaffedes adgangen til at afsige betingede domme uden straffastsættelse, hvorfor der nu i alle tilfælde vil være udmålt en frihedsstraf, som derefter kan gøres betinget – f.eks. med vilkår om tilsyn og/eller samfundstjeneste.

Følgende elementer vedrørende gerningspersonen spiller en afgørende rolle i valget mellem en betinget dom og ubetinget dom¹:

Det har navnlig betydning, om den pågældende tidligere er idømt fængsel. Hvis den pågældende tidligere er idømt betinget eller ubetinget fængsel, taler det for nu at idømme ubetinget fængsel. Jo kortere tid der er forløbet fra den tidligere dom til gerningstidspunktet, jo stærkere taler det for ubetinget fængsel. Flere tidligere fængselsstraffe (som ikke ligger mange år tilbage) taler i særlig grad for at idømme ubetinget fængsel.

Andre forhold vedrørende gerningsmanden end hans eventuelle forstraffe kan også få stor betydning – f.eks. ved valget mellem betinget dom med vilkår om samfundstjeneste og en dom til ubetinget fængsel. En dom med vilkår om samfundstjeneste forudsætter nemlig, at gerningsmanden er egnet hertil.

---

¹ Jf. hertil Straffelovrådets betænkning 2014 nr. 1545.

Også ved valget mellem en betinget dom uden vilkår om samfundstjeneste og ubetinget fængsel har gerningsmandens personlige og sociale forhold betydning. Stabile forhold - eksempelvis i form af fast bopæl og beskæftigelse ved arbejde eller uddannelse - taler for betinget fængsel. Ustabile forhold - eksempelvis i form af manglende fast bopæl og beskæftigelse eller i form af misbrugsproblemer - taler for ubetinget fængsel.

Gerningsmandens familieforhold har også betydning, idet de efter omstændighederne kan tale for betinget fængsel. Som eksempler på forhold, der kan tale for betinget fængsel kan nævnes, at gerningsmanden er enlig forælder, at gerningsmanden passer et familiemedlem med et alvorligt handicap eller en alvorlig sygdom i hjemmet, eller at gerningsmanden lever i et parforhold med mindreårige børn og husstanden vil have svært ved at klare sig økonomisk, hvis gerningsmanden idømmes ubetinget fængsel (eksempelvis fordi den pågældende i så fald må forventes at miste sit arbejde).

Der hersker således ikke tvivl om, at valget mellem en betinget og en ubetinget dom i høj grad træffes efter en samlet vurdering, hvor også gerningsmandens personlige forhold indgår som et væsentligt element. Det vil derfor efter Lev Uden Volds opfattelse være en fejltagelse, hvis Børne- og Socialministeriet lægger til grund, at betingede domme i alle tilfælde er udtryk for, at den begåede kriminalitet er mindre dadelværdig. Vi mener derfor – med henblik på at opnå den bedst mulige beskyttelse mod vold i nære relationer – at også betingede domme for alvorlig personfarlig kriminalitet bør omfattes af § 4 a.

Med venlig hilsen

Anne-Sofie Theilgaard

Rådgiver, Cand.jur.

Lev Uden Vold

Børne- og Socialministeriet
Att.: Maria Schultz
masz@sm.dk

19. oktober 2018

Bemærkninger til udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet)

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at afgive bemærkninger til lovforslaget.

Mødrehjælpen støtter forslaget, og er fuldt enig i, at barnets bedste altid skal være omdrejningspunktet for afgørelser efter forældreansvarsloven om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. Dette gælder særligt sager, hvor den ene af forældrene udviser manglende omsorgsevne for barnet, eller hvor der som følge af tidligere domme for personfarlig kriminalitet er overvejende bekymring for forælderenes omsorgsevne for barnet.

Mødrehjælpen er dog samtidig enig i lovforslagets formulering om, at der ved afgørelser af familieretlig karakter tages en konkret og dybdegående vurdering af barnets bedste, således barnet ikke fratages en relation til forælderen, som barnet ønsker, og hvor forælderen tidligere domme ikke har relevans for relationen til barnet. Som det berøres i lovforslaget, er det her væsentligt at se på tidsperspektivet, idet personfarlig kriminalitet, der ligger mange år tilbage – måske fra ungdomsårene – kan være af mindre betydning for relationen mellem barn og forælder. Denne, ofte vanskelige, vurdering bør bero på en grundig børnefaglig undersøgelse, som det også fremgår af forslaget.

Et opmærksomhedspunkt ved lovforslaget er, at den foreslåede § 4 a kun finder anvendelse i sager, hvor der er konflikt mellem parterne om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær. Dette er umiddelbart problematisk. I Mødrehjælpen oplever vi ofte, at børn mistrives i frivilligt indgåede aftaler om bopæl eller samvær, eksempelvis ved at skulle have samvær med en forælder med manglende omsorgsevne for barnet. Den manglende omsorgsevne kan, som Mødrehjælpen konkret har set det i flere sager, komme til udtryk ved, at samværsforælderen er dømt voldsudøver. Begrebet 'frivillig aftale' kan endog være problematisk at anvende i asymmetriske magtrelationer mellem en voldsudøver og en voldsudsat ud fra et psykologisk, ikke-juridisk perspektiv. I sådanne sager bør det familieretlige system kunne agere og fratage forælderenes samværsret (og evt. bopæl) med barnet.

Mødrehjælpen ser derfor gerne, at lovforslaget også retter sig mod frivilligt indgåede aftaler om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. Hvis et forældrepar efter brud indgår en frivillig aftale om de pågældende familieretlige forhold, er relevansen af forældrenes domme for alvorlig personfarlig kriminalitet lige så stor, som hvis sagen ved konflikt afgøres i Familieretten.

Mødrehjælpen er fuldt ud opmærksom på de praktiske udfordringer i at inkludere frivillige aftaler som del af lovforslaget, idet myndighederne ikke har indsigt i hovedparten af de frivillige

aftaler indgået på det familieretlige område. Dog er Statsforvaltningen, snart Familieretshuset, inddraget i en lang række aftaler om samvær og bopæl som rådgiver eller mægler, hvorfor myndigheden her vil kunne intervenere, såfremt barnets trivsel ikke står i centrum af aftalen. Kommunerne har med deres nye initiativret, jf. lovforslag om familieretshuse, også mulighed for at intervenere og bringe en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær for det familieretlige system.

Mødrehjælpen står til rådighed for uddybning af ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ninna Thomsen
Direktør

Jacob Holch
Politisk konsulent

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Rigsombudsmanden i Grønland (ro@gl.stm.dk)
Titel: Vedr. høring (RIGS-GL Sagsnr.: 2018 - 535)
Sendt: 20-09-2018 14:19:55
Bilag: Høringsbrev.pdf; Udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven.pdf; Høringsliste.pdf; logo.jpg; logo.jpg;

20. september 2018

Rigsombudsmanden i Grønland har modtaget materialet i høring og skal meddele at vi ikke herfra har kommentarer og/eller bemærkninger til lovforslaget.

Uagtet at det fremgår af høringslisten at forslaget skulle være sendt direkte til Grønlands Selvstyre, Departementet for Sociale Anliggender og Justitsvæsen har vi for en sikkerheds skyld oversendt materialet officielt til Grønlands Selvstyre, Formandens Departement i høring med anmodning om at sende eventuelle bemærkninger direkte til ministeriet inden for den af ministeriet fastsatte frist.

Hvilket meddeles.

Med venlig hilsen
Inussiarnersumik Inuulluarit

Jan Bønæs

Souschef

Rigsombudsmanden i Grønland

Postboks 1030

3900 Nuuk

Telefon: (+299) 32 10 01

Fax: (+299) 32 41 71

Officiel e-mail: ro@gl.stm.dk

Officiel hjemmeside: www.rigsombudsmanden.gl

Denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer kan indeholde fortrolig information, der alene er til brug for den tiltænkte modtager. Har du ved en fejl modtaget denne e-mail, beder vi dig venligst returnere denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer - og herefter slette e-mailen og eventuelle vedhæftede filer i dit it-system uden at kopiere eller videresende denne. På forhånd tak.

Tænk venligst på miljøet før du printer denne e-mail

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Cc: anehum@statsforvaltningen.dk (anehum@statsforvaltningen.dk)
Fra: Direktion (direktion@statsforvaltningen.dk)
Titel: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet)
E-mailtitel: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet) (SM Id nr.: 612359)
Sendt: 20-11-2018 16:06:07
Bilag: Høringsbrev.pdf; Udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven.pdf; Høringsliste.pdf;

Til Børne- og Socialministeriet

Kære Maria Schultz

Under henvisning til mail af 20. september 2018 (Sagsnr.: 2018-3499) om høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet), skal det meddeles, at Statsforvaltningen ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Rikke Hinrichsen
direktionsassistent

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa
Telefon: 72 56 70 00
Direkte telefon: 72 56 79 77
Mail: direktion@statsforvaltningen.dk

Fra: Familier [mailto:Familieret@sm.dk]

Sendt: 20. september 2018 11:46

Til: Maria Schultz

Emne: Frist 19/10: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet) (SM Id nr.: 612359)

Til de på vedlagte høringsliste anførte høringssparter,

Børne- og Socialministeriet sender hermed udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven i offentlig høring med frist den 19. oktober 2018. Der henvises til vedlagte høringsbrev.

Med venlig hilsen

Maria Schultz
Specialkonsulent
Kontor for Familier

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00
www.socialministeriet.dk

[Sådan behandler vi dine personoplysninger](#)

Vestre Landsret
Præsidenten

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

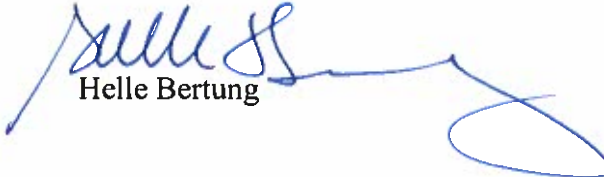
Sendt pr. mail til masz@sm.dk

J.nr. 40A-VL-90-18
Den 22/10-2018

Børne- og Socialministeriet har ved brev af 20. september 2018 (sagsnr. 2018-3499) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

19. oktober 2018
Journal nr.
Journal-/projektnr./MHO

Til:

Specialkonsulent Maria Schultz
masz@sm.dk.

Børne- og Socialministeriet.

VEDR.: HØRING OVER UDKAST TIL LOV OM ÆNDRING AF FORÆLDREANSVARS-
LOVEN (FORÆLDREMYNDIGHED, BARNETS BOPÆL OG SAMVÆR FOR FORÆL-
DRE DER ER DØMT FOR ALVORLIG PERSONFARLIG KRIMINALITET)

Tak for muligheden for at afgive hørings svar på lovforslaget om ændring af forældreansvarsloven (bestemmelsen om forældre idømt for alvorlig personfarlig kriminalitet).

Umiddelbart giver lovforslaget anledning til overvejelser over, hvorvidt en regulering på lovniveau overhovedet er nødvendig, da det burde forekomme indlysende, at det i de fleste tilfælde ikke vil være til barnets bedste at vokse op med en forælder, der er idømt en ubetinget fængselsstraf for de former for personfarlig kriminalitet, som er beskrevet i lovforslaget.

Erfaringerne med forældreansvarsloven fra 2007 har imidlertid vist, at det ikke altid er så indlysende. Der har siden 2007 været eksempler på afgørelser, som har påkaldt sig betydelig offentlig opmærksomhed, fordi de iflg. mediedækningen krænkede den almindelige retsfølelse, og som i kølvandet herpå da også har ført til justering af loven. Jeg anerkender i forlængelse heraf også ministeriets argumentation for, hvorfor der nu er behov for yderligere at tydeliggøre bestemmelserne, og hvorfor disse bestemmelser er nødvendige at nævne i en lov frem for at være beskrevet i vejledninger.

På denne baggrund og ud fra viden om, hvilken skadelig virkning vold og andre overgreb kan have for børn, tilslutter jeg mig forslaget om, at der indsættes en formodningsregel i forældreansvarsloven om, at det ikke er til barnets bedste at have en forælder, der har begået grov personfarlig kriminalitet. Efter min vurdering vil bestemmelsen bidrage til at skærpe bevidstheden om, at et barn skal beskyttes fra et opvækstmiljø, hvor der kan

være begrundet risiko for, at det udsættes eller eksponeres for vold og andre overgreb. Samtidig finder jeg, at ministeriets overvejelser over modificerende omstændigheder er afbalancerede. Selv om lovforslaget på den ene side udsender et klart signal om, at grov personfarlig kriminalitet er uforeneligt med varetagelsen af et forældreansvar, kan der på den anden side være situationer, hvor det efter et konkret skøn af hensyn til barnet er bedst, at der fortsat er kontakt eller omgang med denne forælder.

Til det videre og præciserende arbejde med lovforslaget og de underliggende bemærkninger har jeg følgende kommentarer:

- På linje med hvad der tidligere er set i den familieretlige lovgivning, vil det være oplysende at få tilvejebragt information om, hvorvidt lovforslaget harmonerer med retstilstanden i de lande, vi normalt plejer at sammenligne os med.
- Det vil ligeledes være oplysende, hvis der kan fremskaffes et estimat på, hvor mange sager, der årligt er berørt af det problemråde, som forslaget omfatter.
- Jeg henleder opmærksomheden på, at Justitsministeriet pt. overvejer at kriminalisere psykisk vold. Såfremt der fremsættes forslag om ændring af straffeloven, bør idømte for grov psykisk vold vel også tænkes ind i kataloget over for personfarlig kriminalitet?
- I forbindelse med oprettelsen af Familieretshuset formoder jeg, at der skal etableres en borger-/brugervenlig elektronisk portal. Såfremt det aktuelle lovforslag gennemføres, foreslår jeg helt lavpraktisk, at der i klart sprog informeres om de nye bestemmelser på en sådan hjemmeside/portal. Man må antage, at det vil kunne bidrage til at reducere sagsbyrden for familieretshuset og familieretten.

Med venlig hilsen

Mai Heide Ottosen
Seniorforsker
mho@vive.dk
+45 33 48 08 88

Østre Landsret
Præsidenten

Den 04/10-2018
J.nr. 40A-ØL-84-18
Init: RSL

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. e-mail til: masz@sm.dk

Børne- og Socialministeriet har ved brev af 20. september 2018 (Sagsnr. 2018-3499) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven (Forældremyndighed, barnets bopæl og samvær for forældre der er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget er af overvejende retspolitisk karakter, og at landsretten derfor ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen